

กระดานขาว งานวิจัย ไม้ได้จริง : พืชอาหาร พืชสมุนไพร

รายสัปดาห์ที่ 4 ประจำเดือนมีนาคม 2562

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพันธุศาสตร์พืช

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

เอื้องคำ

ชื่ออื่น ๆ: -

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Dendrobium chrysotoxum* Lindl.

วงศ์: ORCHIDACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

กล้วยไม้อิงอาศัย เจริญทางด้านข้าง ลำลูกกล้วยขึ้นชิดกันเป็นกอ ใบเดี่ยว เรียงสลับระนาบเดียว รูปไข่หรือรูปไข่แกมรูปรี กว้าง 1.5–2.5 ซม. ยาว 2.6–4.1 ซม. แผ่นใบหนาคล้ายแผ่นหนัง ผิวเกลี้ยงทั้ง 2 ด้าน ดอกแบบช่อกระจุก ออกที่ซอกใบและใกล้ปลายยอด มีกลิ่นหอมแรงคล้ายน้ำผึ้ง จำนวน 1–3 ช่อ สีเหลืองทอง กลีบเลี้ยง 3 กลีบ กลีบเลี้ยงบนรูปไข่ กลีบเลี้ยงข้างรูปไข่แกมใบหอก โคนเชื่อมติดตามยาวกับโคนเส้าเกสร กลีบดอก 3 กลีบ กลีบดอกด้านข้างรูปใบหอก กลีบล่าง 1 กลีบ เป็นกลีบปาก สีเหลืองทอง ขอบจักเป็นชายครุย เส้าเกสรสีเหลือง ฝากรอบเรณูสีเหลือง กลุ่มเรณูสีเหลืองสด รูปรี มี 4 ก้อน ฝังไข้อยู่ใต้วงกลีบ ผลแบบผลแห้งแตก

ส่วนที่ใช้ประโยชน์: ดอก ใบ และลำลูกกล้วย

วิธีการใช้ประโยชน์: ชาวเขาทางภาคเหนือของไทยใช้ใบตำเป็นยาพอกสมานแผล แก้แผลพุพอง แผลเปื่อย หญิงสาวชาวลื้อและชาวไทยใหญ่นิยมใช้ดอกปักมวยผมในช่วงเทศกาลสงกรานต์และเทศกาลกินสลาก

ประโยชน์ต่อสุขภาพ: จากการศึกษาทางด้านการแพทย์พบว่าสารสกัดจากลำลูกกล้วยช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด และยับยั้งการสร้างเส้นเลือดในโรคมะเร็ง ในประเทศจีนใช้เป็นยาบำรุงกำลัง เรียกว่าชิหู (Shi-hu)